



OPŁATY i FUNDUSZE

w ochronie środowiska

VERLAG
DASHÖFER
Literatura fachowa
dla firm i instytucji

AKTUALNOŚCI • PORADY PRAWNE • TEMAT NUMERU • FINANSE • PYTANIA I ODPOWIEDZI

Nr 12 grudzień 2007

Miesięczny serwis informacyjno-doradczy

www.dashofer.pl

Spis treści:

■ Aktualności

Warunki udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi redukcji emisji ze źródeł spalania paliw	1
Nowe stawki opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz kar za zniszczenie zieleni na rok 2008	2
Dotacje, opłaty oraz gospodarka finansowa „Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych”	2
Nowe zasady zapłaty opłaty skarbowej	3

■ Porady prawne

Ewidencjonowanie odpadów	3
Jakie działania powodujące niszczenie przyrody podlegają karom pieniężnym	5
Kary i zasady ustalania wartości przekroczenia szczególnego korzystania z wód	6
Monitorowanie składowiska odpadów – fazy eksploatacji i odpowiedzialność karna	7

■ Temat numeru

Dochody do dyspozycji, opłaty za usługi a pieniądze z Unii	10
--	----

■ Finanse

Opłaty za korzystanie ze środowiska dotyczące gospodarki odpadami	13
Opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza	16

Wykaz zmian w prawie i Ważne terminy	15
--------------------------------------	----

Pytania i odpowiedzi	16
----------------------	----

§ Aktualności

Warunki udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi redukcji emisji ze źródeł spalania paliw

13 listopada weszło w życie Rozporządzenie Ministra Środowiska dotyczące szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi redukcji emisji ze źródeł spalania paliw (Dz. U. Nr 209, poz. 1517). Pomoc może być przeznaczona w szczególności na dostosowanie do wymogów ochrony środowiska źródeł spalania o łącznej mocy cieplnej od 50 MW.

Rodzaje inwestycji, na które pomoc może być udzielana:

- przebudowa lub rozbudowa źródeł spalania paliw i systemów ciepłowniczych;
- przebudowa urządzeń lub wyposażenie źródeł spalania paliw w urządzenia lub instalacje służące redukcji emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych;

- konwersja źródeł spalania paliw na rozwiązania przyjazne środowisku;
- inwestycje w produkcję skojarzoną energii elektrycznej i ciepła.

Pomoc może być przeznaczona na:

- dostosowanie istniejących źródeł spalania paliw wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji do określonych w tym rozporządzeniu standardów emisyjnych,
- redukcję emisji zanieczyszczeń w stopniu wykraczającym ponad obowiązujące standardy emisyjne określone w rozporządzeniu w sprawie standardów emisyjnych,
- redukcję emisji zanieczyszczeń, w przypadku gdy nie zostały ustanowione standardy emisyjne,



Szanowni Państwo!

Przekazuję w Państwa ręce grudniowy numer serwisu informacyjno-doradcze- go „Opłaty i fundusze w ochronie środowiska”.

Polecam szczególnie dział „Aktualności”, z którego dowiedzą się Państwo m.in. o nowych stawkach opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz kar za niszczenie zieleni na rok 2008. Informacja ta ukazała się w Monitorze Polskim z dnia 16 października 2007 r. i dotyczy m.in. wysokości stawki za usunięcie jednego

metra kwadratowego powierzchni pokrytej krzewami.

Zachęcam także do przeczytania artykułu dotyczącego dochodów do dyspozycji i środków europejskich zaplanowanych na lata 2007-2013. Środki europejskie są ogromne, ale nie są wystarczające w stosunku do potrzeb. Przedstawiamy zatem zasady określone w wytycznych dotyczących przygotowania projektów inwestycyjnych. Wierzę, że informacje zawarte w tych artykułach, jak również w pozostałych tekstach spełnią Państwa oczekiwania i okażą się pomocne w pracy.

Naszym stałym i nowym Czytelnikom życzymy pogodnych, radosnych Świąt Bożego Narodzenia w rodzinnej atmosferze oraz szczęścia osobistego i satysfakcji z pracy zawodowej w Nowym 2008 Roku.

Z wyrazami szacunku,
Wydawnictwo Verlag Dashofer

Agnieszka Szewczyk

Agnieszka Szewczyk
Redaktor odpowiedzialny
e-mail: szewczyk@dashofer.pl
tel. (0-22) 559 36 54



- wytwarzanie energii w wysoko-sprawnej kogeneracji w rozumieniu przepisów Prawa energetycznego.

§ Podstawa prawna:
Rozporządzenie Ministra Środowiska dotyczące szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia

będące inwestycjami służącymi redukcji emisji ze źródeł spalania paliw (Dz.U. Nr 209, poz. 1517). ■

Redakcja

§ Aktualności

Nowe stawki opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz kar za zniszczenie zieleni na rok 2008

W Monitorze Polskim ukazało się Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2007 r. w sprawie stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz kar za zniszczenie zieleni na rok 2008.

W obwieszczeniu możemy znaleźć informację o:

- maksymalnych stawkach opłat za usuwanie drzew (za jeden centymetr obwodu pnia mierzonego na wysokości 130 cm, stawki określono w załączniku nr 1 do obwieszczenia),
- stawkach opłat dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew (stawki określono w załączniku

nr 2 do obwieszczenia),

- stawce za usunięcie jednego metra kwadratowego powierzchni pokrytej krzewami w wysokości 217,32 zł,
- stawkach kar za zniszczenie jednego metra kwadratowego terenu zieleni w wysokości: dla trawników – 49,98 zł, a dla kwietników – 429,21 zł. ■

Redakcja

§ Podstawa prawna:
Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2007 r. w sprawie stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz kar za zniszczenie zieleni na rok 2008 (M.P. Nr 77, poz. 828).

NASI STALI EKSPERCI:

Paulina Grabowska, prawnik. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, aplikant radcowski w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Ukończyła Szkołę Prawa Amerykańskiego oraz Szkołę Prawa Brytyjskiego i Europejskiego przy Uniwersytecie Warszawskim. Absolwentka studiów podyplomowych „Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Obecnie pracownik dużej kancelarii.

Michał Kuliński, prawnik. Wykształcenie: Uniwersytet Jagielloński – Wydział Prawa i Administracji (1996-1998), Uniwersytet Warszawski – Wydział Prawa i Administracji (1998 – ukończony w 2001 r.), Centrum Prawa Amerykańskiego – Levin College of Law University of Florida przy WPiA UW, Studium Bezpieczeństwa Narodowego przy Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW. Pracuje nad doktoratem w Instytucie Prawa Międzynarodowego Uniwersytetu Warszawskiego. Jest pracownikiem firmy Prawniczej „Smoktunowicz&Falandysz”.

Krzysztof Choromański, współwłaściciel i Członek Zarządu Biura Konsultacyjnego KOBİKO Sp. z o.o. odpowiedzialny za zarządzanie projektami (ekonomiczne zagadnienia ochrony środowiska oraz przygotowanie i realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie infrastruktury ochrony środowiska i gospodarki komunalnej).

§ Aktualności

Dotacje, opłaty oraz gospodarka finansowa „Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych”

4 października ukazało się Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie dotacji podmiotowej i celowej, opłat oraz gospodarki finansowej przedsiębiorstwa państwowego użyteczności publicznej – „Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych” (Dz.U. Nr 185, poz. 1311).

Rozporządzenie określa:

- sposób ustalania wysokości i rozliczania dotacji podmiotowej i celowej przyznawanych przedsiębiorstwu państwowemu użyteczności publicznej – „Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych”,

- sposób ustalania opłat z tytułu działalności wykonywanej przez Zakład oraz czynniki, jakie należy brać pod uwagę przy ustalaniu opłat, tryb i termin podawania cennika usług Zakładu do publicznej wiadomości,
- sposób prowadzenia gospodarki finansowej zakładu. ■

Redakcja

§ Podstawa prawna:
Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie dotacji podmiotowej i celowej, opłat oraz gospodarki finansowej przedsiębiorstwa państwowego użyteczności publicznej – „Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych” (Dz.U. Nr 185, poz. 1311).

§ Aktualności

Nowe zasady zapłaty opłaty skarbowej

Minister Finansów określił szczegóły zapłaty opłaty skarbowej rozporządzeniem z dnia 28 września 2007 r. Podstawę prawną stanowi tu art. 10 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.).

W rozporządzeniu określono m.in.:

- sposób potwierdzania przez organy administracji rządowej

i samorządowej oraz podmioty, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, zapłaty opłaty skarbowej, zwolnienia od niej lub wyłączenia obowiązku jej zapłaty, w szczególności przez wskazanie sposobu: dokumentowania zapłaty opłaty skarbowej oraz sporządzania adnotacji potwierdzających zapłatę opłaty skarbowej, zwol-

nienie od niej lub wyłączenie obowiązku jej zapłaty,

- sposób dokonywania zwrotu opłaty skarbowej oraz tryb przekazywania organom podatkowym dokumentów niezbędnych do dokonania jej zwrotu. ■

Redakcja

§ Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. o zapłacie opłaty skarbowej (Dz.U. Nr 187, poz. 1330).

§ Porady prawne

Ewidencjonowanie odpadów

Szczególnym obowiązkiem posiadacza odpadów jest obowiązek prowadzenia ich odpowiedniej ilościowej i jakościowej ewidencji, zgodnie z przyjętym katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych (art. 36).

Dotyczy to przede wszystkim obowiązku sporządzenia karty ewidencji odpadu oraz przekazywania odpadów na podstawie karty przekazania odpadu. Po upływie roku posiadacz powinien sporządzić zbiorcze zestawienie odpadów i przekazać je marszałkowi województwa.

Ewidencja w przypadku posiadacza odpadów, który prowadzi działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, powinna obejmować sposoby gospodarowania odpadami, a także dane o ich pochodzeniu. Na podstawie zbiorczych zestawień danych zostanie utworzona baza danych dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami, wraz z rejestrem udzielonych zezwoleń.



UWAGA!

Obowiązek prowadzenia ewidencji obejmuje także odpady komunalne (art. 36 ust. 2), ale dotyczy podmio-

tów prowadzących działalność na podstawie zezwoleń wydawanych zgodnie z art. 7 Ustawy o utrzymaniu czystości. Wytwarzający odpady komunalne ewidencji nie musi prowadzić.

W skład systemu ewidencji odpadów wchodzi:

- karta przekazania odpadu,
- karta ewidencji odpadu,
- karta ewidencji komunalnych osadów ściekowych,
- zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- zbiorcze zestawienie danych o komunalnych osadach ściekowych.

Z prowadzenia ewidencji zwolnione są:

- osoby fizyczne i jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami, wykorzystujące odpady na potrzeby własne (na podst. art. 36 ust. 3),
- podmioty prowadzące działalność wyłącznie w zakresie transportu odpadów prowadzą ewidencję tylko z zastosowaniem karty przekazania odpadu (art. 36 ust. 5),

- małe i średnie przedsiębiorstwa wytwarzające określone rodzaje odpadów nie mają obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów (art. 36 ust. 13). Rodzaje i ilości odpadów zwolnionych z obowiązku prowadzenia ewidencji określa rozporządzenie ministra środowiska (Dz.U. z 2001 r. Nr 152 poz. 1735),
- małe i średnie przedsiębiorstwa wytwarzające do 100 kg rocznie odpadów niebezpiecznych oraz do 5 ton rocznie odpadów innych niż niebezpieczne, prowadzą ewidencję uproszczoną wyłącznie za pomocą karty przekazania odpadu (art. 36 ust. 13).

Ustawa o odpadach wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami, będących częścią programów ochrony środowiska, o których mowa w Prawie ochrony środowiska. Plany te powinny określać m.in. rodzaje, ilości i źródło pochodzenia odpadów, system gospodarowania nimi, z uwzględnieniem selektywnej zbiórki i segregacji odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych pochodzących z gospodarstw domowych, a ponadto działania, których celem będzie zmniejszenie ilości

odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska oraz rozmieszczenie urządzeń i instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, tworzących zintegrowaną i wystarczającą w skali kraju sieć. Obecnie plany gospodarki odpadami przygotowywane są na szczeblach wojewódzkich, powiatowych i gminnych, zgodnie z założeniami określonymi w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami, przyjętym uchwałą Rady Ministrów z 29 października 2002 roku.

Przepisy ustawy o odpadach w niektórych sprawach odsyłają do ustawy Prawo ochrony środowiska.

Dotyczy to przede wszystkim:

- pozwoleń na wytwarzanie odpadów dla prowadzących instalację – w zakresie podstawowych wymagań formalnych i proceduralnych, przy czym ustawa o odpadach ustala jedynie wymagania dodatkowe,
- opłat za składowanie odpadów – jako jeden z elementów opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska,
- programów ochrony środowiska, których częścią są plany gospodarki odpadami – w zakresie procedur opracowywania i zatwierdzania.

✓ WAŻNE!

W sposób pośredni odpadów dotyczą także zagadnienia obejmujące wymagania w stosunku do substancji i przedmiotów oraz wymagania emisyjne, znajdujące się w Prawie ochrony środowiska.

Zupełnie nowe w warunkach polskich podejście do zagadnień związanych z gospodarką odpadami wprowadza ustawa o obowiązkach. O ile generalnie obowiązuje zasada „zanieczyszczający płaci”, tak w tym przypadku odpowiedzialność została przeniesiona na producenta produktu, który dopiero stanie się odpadem po wykorzystaniu. Podstawowym obowiązkiem nałożonym na

przedsiębiorców przez ustawę jest zapewnienie odzysku, a w szczególności recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych powstających w wyniku wprowadzenia na rynek krajowy produktów w opakowaniach, określonych w załączniku nr 1 do ustawy oraz niektórych innych produktów, określonych w załączniku nr 2 i 3 do ustawy. Niewywiązanie się z tego obowiązku skutkuje koniecznością wniesienia na konto urzędu marszałkowskiego tzw. opłaty produktowej. Pozyskane w ten sposób środki finansowe przeznaczone są na finansowanie działań ograniczających ilości odpadów kierowanych na składowiska.

Przepływ środków i zasady ich wykorzystania określa ustawa. Opłata ta jest instrumentem ekonomicznym zmuszającym do ograniczenia ilości niezagospodarowanych odpadów, przy czym preferowane są wszelkie metody odzysku, a w szczególności recyklingu oraz zmniejszenie masy wyrobów, które po zużyciu stają się odpadem. Ustawa określa także możliwe sposoby realizacji i rozliczenia obowiązków, a jako jeden z nich wskazuje przekazanie obowiązku tzw. organizacjom odzysku. W ustawie zawarto szereg delegacji uprawniających do wydania 10 rozporządzeń wykonawczych (7 obligatoryjnych i 3 fakultatywne), precyzujących zapisy zawarte w ustawie. Wszystkie istotne dla funkcjonowania ustawy rozporządzenia zostały już opublikowane.

Gospodarka odpadami komunalnymi zasadniczo regulowana jest ustawą o utrzymaniu czystości. Jest to ustawa obowiązująca od 1997 r., jednak wiele zapisów w niej zawartych zostało zmienionych lub uzupełnionych tzw. ustawą wprowadzającą, a ostatnio dość istotne modyfikacje wprowadziła tzw. ustawa czyszcząca.

✓ WAŻNE!

Mówiąc o odpadach komunalnych, rozumie się przez nie odpady pow-

stające w gospodarstwach domowych, a także odpady (z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych) pochodzące od innych wytwórców, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Tak więc o zaliczeniu do odpadów komunalnych decyduje charakter i skład, typowy dla odpadów powstających w związku z „normalnym” bytowaniem. Nie jest istotny fakt, czy odpady takie powstają w domu czy w przedsiębiorstwie. Wyjątkiem są odpady niebezpieczne, które jeśli powstają w gospodarstwie domowym, są traktowane jako komunalne. Natomiast takie same odpady niebezpieczne powstające w przedsiębiorstwach muszą być zbierane selektywnie i traktowane tak, jak pozostałe odpady pochodzenia przemysłowego. Odpady komunalne, zgodnie z katalogiem odpadów, klasyfikowane są w grupie 20.

Za odpady komunalne wytwarzane na terenie danej nieruchomości odpowiedzialny jest właściciel, który ma obowiązek ich zbierania zgodnie z wymaganiami określonymi w uchwale rady gminy (art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości) i pozbywania się zgodnie z przepisami tej ustawy oraz przepisami odrębnymi, w tym przypadku w szczególności dotyczy to ustawy o odpadach.

Właściciele nieruchomości muszą udokumentować wykonanie powyższego obowiązku przez okazanie odpowiedniej umowy i dowodów płacenia za takie usługi. Umowa musi być zawarta z przedsiębiorstwem posiadającym zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych. Są to zasadniczo jedyne obowiązki właściciela nieruchomości w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych, gdyż zgodnie z art. 17 ust. 5 Ustawy o odpadach do

odpadów komunalnych nie stosuje się przepisów zawartych w tym samym art. 17 i nakładających na wytwórcę odpadów obowiązek uzyskania pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program lub złożenia informacji. Nie musi także prowadzić ewidencji wytworzonych odpadów komunalnych, gdyż w tym przypadku ewidencje prowadzą podmioty odbierające te odpady i posiadające odpowiednie zezwolenia, wydane zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 Ustawy o utrzymaniu czystości.

O ile poprzednio w gestii gminy było wydawanie zezwoleń na zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, to obecnie gmina wydaje zezwolenia jedynie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (art. 5 pkt 2 ustawy czyszczącej). Równocześnie w ustawie o odpadach uchyła się art. 26 ust. 9 (art. 1 pkt 10 lit. d ustawy czyszczącej), wyłączający odpady komunalne z obowiązku uzyskania zezwolenia na ich odzysk i unieszkodliwianie, zgodnie z przepisami Ustawy o odpadach. Tym samym wydawanie decyzji w tym zakresie

przechodzi na starostę lub wojewodę. Należy także zauważyć, że o ile poprzednio gminne jednostki organizacyjne prowadzące na terenie własnej gminy działalność w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych nie miały obowiązku uzyskania odpowiednich zezwoleń (musiały tylko spełniać wymagane do wydania zezwolenia warunki), to obecnie zezwolenie takie dotyczy wyłącznie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych. Pozostałe rodzaje działalności w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych, w szczególności odzysk i unieszkodliwianie, wymagają zezwoleń wydanych na podstawie Ustawy o odpadach, która gminne jednostki organizacyjne traktuje tak samo, jak pozostałe podmioty.



WAŻNE!

Ewidencję odpadów komunalnych, zgodnie z art. 36 ust. 2 Ustawy o odpadach, prowadzą podmioty, o których mowa w art. 7 Ustawy o utrzymaniu czystości.

Natomiast we wspomnianym art. 7, po zmianach wprowadzonych ustawą czyszcząca, mowa jest wyłącznie

o działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych. Podstawowym problemem jest w tej sytuacji definicja odbierania odpadów komunalnych, która nie została w obowiązujących przepisach sprecyzowana. Biorąc pod uwagę inne zapisy ustawowe, można przyjąć, że odbieranie jest tożsame z transportem odpadów. Tak więc w praktyce gmina wydaje zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od wytwarzających i przewożenie do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania. Warto w tym miejscu zauważyć, że zgodnie z art. 9 ust. 1a zezwolenie powinno określać miejsca odzysku lub unieszkodliwiania, wpływając tym samym na sposoby postępowania z odpadami. Oczywiście miejsca takie powinny spełniać wymogi określone przepisami, które są obecnie dość restrykcyjne i dotyczą zarówno podmiotów gospodarczych, jak i samorządów. Aby więc prawidłowo i efektywnie realizować zapisy ustawowe, niezbędne jest podejmowanie wspólnych działań w ramach systemów integrujących przedsiębiorców oraz gminy. ■

Zbigniew Bienko



Porady prawne

Jakie działania powodujące niszczenie przyrody podlegają karom pieniężnym?

Przepisy ustawy o ochronie przyrody wprowadzają różne podstawy wymierzenia kary pieniężnej.

Dotyczą one następujących działań:

- 1) zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności;
- 2) usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia;

- 3) zniszczenie spowodowane niewłaściwą pielęgnacją terenów zieleni, zadrzewień, drzew lub krzewów.

Wysokość kary pieniężnej ustala się na podstawie stawek opłat za drzewa i krzewy, określonych w rozporządzeniu ministra do spraw środowiska, z uwzględnieniem dwukrotnych stawek opłat przewidzianych dla terenów uzdrowisk, obszarów ochrony uzdrowiskowej, terenów nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków i terenów zieleni. Kara pieniężna wynosi – co do zasady – trzykrotność opłaty. Wyso-

kość kary zależy zatem od rodzaju i gatunku drzewa oraz obwodu pnia, a w przypadku krzewów – od powierzchni pokrytej krzewami.

Wyjątki od zasady, iż kara to trzykrotna opłata, są następujące:

- 1) stawka kary za zniszczenie jednego metra kwadratowego trawnika wynosi 49,05 zł, a kwietnika – 421,21 zł;
- 2) stawkę kary ustala się na podstawie informacji zebranych w toku postępowania administracyjnego i podwyższa się ją o 50% w przypadku, gdy ustalenie obwodu lub gatunku znisz-

czonego lub usuniętego bez zezwolenia drzewa jest niemożliwe, z powodu wykarczowania pnia i braku kłody.

Karę pieniężną wymierza, w drodze decyzji, wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w odniesieniu

do nieruchomości będących własnością gminy – starosta. Termin płatności kary wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja ustalająca wysokość kary stała się ostateczna. ■

Redakcja

§ Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2004 r. w sprawie trybu nakładania administracyjnych kar pieniężnych za usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia oraz za zniszczenie terenów zieleni, zadrzewień albo drzew lub krzewów (Dz.U. Nr 219, poz. 2229).

§ Porady prawne

Kary i zasady ustalania wartości przekroczenia szczególnego korzystania z wód

Kary pieniężne związane ze szczególnym korzystaniem z wód to dwie kategorie kar:

- 1) **kary za przekroczenie określonej w pozwoleniach ilości pobranej wody (kara za pobór wody);**
- 2) **kary za przekroczenie określonych w pozwoleniach ilości, stanu i składu ścieków, a także minimalnej procentowej redukcji stężeń substancji w ściekach oraz masy substancji w odprowadzanych ściekach przypadającej na jednostkę masy wykorzystanego surowca, materiału, paliwa lub wytworzonego produktu (kara za ścieki).**

Kara pieniężna za ścieki wymierzana jest decyzją wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, po stwierdzeniu przez inspektora określonych przekroczeń lub naruszeń. Podstawę stwierdzenia naruszenia odpowiednich warunków pozwolenia stanowi kontrola inspektora lub pomiary prowadzone przez podmiot korzystający ze środowiska.

W przypadku stwierdzenia przekroczenia na podstawie kontroli, przekroczenie:

- 1) dopuszczalnego składu ścieków i dopuszczalnego poziomu sztucznych substancji promieniotwórczych w ściekach – ustala się na podstawie wyników analizy próbki ścieków

- powstałej po zmieszaniu trzech próbek o jednakowej objętości, pobranych w odstępach czasu nie krótszych niż 30 minut;
- 2) dozwolonej temperatury i dozwolonych wartości odczynu pH ścieków – ustala się, przyjmując wartość średnią z wielkości przekroczeń stwierdzonych w wyniku trzech pomiarów wykonanych w odstępach czasu nie krótszych niż 30 minut;
- 3) dopuszczalnej ilości ścieków – ustala się na podstawie wskazań odpowiednich przyrządów pomiarowych w okresie doby bezpośrednio poprzedzającej kontrolę, a jeżeli pomiar ilości odprowadzanych ścieków nie jest prowadzony – na podstawie ilości wody pobranej lub dostarczonej w okresie doby bezpośrednio poprzedzającej kontrolę albo innych danych.

Wymierzenie kary za ścieki następuje w dwóch etapach:

- 1) najpierw wojewódzki inspektor ustala, w drodze decyzji, karę biegącą, określając wielkość przekroczenia ilości, stanu lub składu ścieków, wymiar kary oraz termin początku biegu kary (dzień zakończenia wykonania pomiarów, pobrania próbek albo dokonania innych ustaleń stanowiących podstawę stwierdzenia przekroczenia lub naruszenia);
- 2) następnie, na podstawie ostatecznej decyzji w sprawie kary

biegnącej, wojewódzki inspektor wymierza, w drodze decyzji, karę do zapłaty, czyli karę za okres, w którym trwało przekroczenie; jeżeli przekroczenie nadal trwa 31 grudnia, kara wymierzona zostaje za okres do 31 grudnia.

✓ WAŻNE!

Wojewódzki inspektor nie wszczynają jednak postępowania w sprawie wymierzenia kary, jeżeli jej przewidywana wysokość nie przekroczy 800 zł.

Wymierzone kary za pobór wody i kary za ścieki podlegają wpłacie na rachunek wojewódzkiego inspektora, który wydał decyzję o ich wymierzeniu. Termin płatności kary wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna. ■

Redakcja

§ Podstawa prawna:

- 1) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie wysokości jednostkowych stawek kar za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (Dz.U. 260, poz. 2177).
- 2) Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 13 października 2006 r. w sprawie wysokości kar za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu na rok 2007 (M.P. z 2006 r. Nr 73, poz. 734).



Porady prawne

Monitorowanie składowiska odpadów – fazy eksploatacji i odpowiedzialność karna

Składowiska odpadów stanowią zawsze potencjalne zagrożenia dla środowiska. Aby zapobiegać i przeciwdziałać takim niebezpieczeństwom, wprowadzono system obowiązkowego monitorowania składowisk odpadów. Stały system monitorowania składowiska odpadów wiąże się ze znacznymi kosztami. Prowadzenie monitoringu składowiska odpadów jest obowiązkiem zarządzającego składowiskiem odpadów. Koszty monitorowania składowiska odpadów powinny być uwzględnione w opłacie za przyjęcie odpadów do składowania. Do ponoszenia opłat za składowanie odpadów jest zobowiązany podmiot, który umieszcza je na składowisku.



WAŻNE!

System monitoringu składowisk odpadów obejmuje składowisko przed rozpoczęciem w trakcie i po zakończeniu eksploatacji składowiska.

Zasady i warunki monitoringu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia moni-

toringu składowisk odpadów (Dz.U. z 2002 r. Nr 220, poz. 1858) – dalej rozporządzenie.

Monitorowanie składowisk odpadów jest obowiązkiem zarządzającego składowiskiem odpadów (art. 59 ustawy o odpadach). Zarządzający składowiskiem odpadów ma obowiązek monitorować składowisko odpadów przed rozpoczęciem, w trakcie i po zakończeniu eksploatacji składowiska. W ramach obowiązku monitorowania zarządzający musi też corocznie przesyłać uzyskane wyniki wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do końca pierwszego kwartału, po zakończeniu roku kalendarzowego, którego te wyniki dotyczyły.

Rozporządzenie określa trzy fazy monitoringu:

- 1) fazę przedeksploatacyjną – okres do dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie składowiska odpadów;
- 2) fazę eksploatacji – okres od dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie składowiska odpadów do dnia uzyskania zgody na zamknięcie składowiska odpadów;

- 3) fazę poeksploatacyjną – okres 30 lat, licząc od dnia uzyskania decyzji o zamknięciu składowiska odpadów.

Faza przedeksploatacyjna

Monitoring w fazie przedeksploatacyjnej ma na celu ocenę stanu wyjściowego (ustalenie tła) i polega na:

- 1) określeniu średnich danych meteorologicznych właściwych dla lokalizacji składowiska odpadów, wynikających z krajowej sieci meteorologicznej;
- 2) kontroli poprawności wykonania elementów składowiska odpadów służących do prowadzenia monitoringu, w szczególności poprawności wykonania otworów obserwacyjnych dla wód podziemnych oraz ustabilizowania reperów geodezyjnych;
- 3) pomiarze i ocenie zgodności z przewidywanym w projekcie budowy składowiska odpadów poziomem wód podziemnych w wykonanych otworach obserwacyjnych;
- 4) wyznaczeniu w instrukcji eksploatacji składowiska odpadów miejsc poboru prób oraz sub-

Tab. 1. Zakres parametrów wskaźnikowych oraz minimalna częstotliwość badań wód powierzchniowych, odciekowych, podziemnych oraz gazu składowiskowego w poszczególnych fazach eksploatacji składowiska odpadów

Lp.	Mierzony parametr	Faza przedeksploatacyjna	Częstotliwość pomiarów	
			Faza eksploatacji	Faza poeksploatacyjna
1	Wielkość przepływu wód powierzchniowych	jednorazowo	co 3 miesiące	co 6 miesięcy
2	Skład wód powierzchniowych	jednorazowo	co 3 miesiące	co 6 miesięcy
3	Objętość wód odciekowych	brak	co 1 miesiąc	co 6 miesięcy
4	Skład wód odciekowych	brak	co 3 miesiące	co 6 miesięcy
5	Poziom wód podziemnych	jednorazowo	co 3 miesiące	co 6 miesięcy
6	Skład wód podziemnych	jednorazowo	co 3 miesiące	co 6 miesięcy
7	Emisja gazu składowiskowego	brak	co 1 miesiąc	co 6 miesięcy
8	Skład gazu składowiskowego	brak	co 1 miesiąc	co 6 miesięcy

stacji do dalszych badań monitoringowych dla gazu składowiskowego, o ile będzie on występował na składowisku odpadów, zgodnie z przewidzianym rodzajem składowanych odpadów.

Dla gazu składowiskowego wymagany jest monitoring następujących substancji:

- metan (CH₄);
- dwutlenek węgla (CO₂);
- tlen (O₂);

5) wyznaczeniu w instrukcji eksploatacji składowiska odpadów miejsc poboru prób oraz parametrów wskaźnikowych do dalszych badań monitoringowych osobno dla wód powierzchniowych, odciekowych i podziemnych, zgodnie z przewidzianym rodzajem składowanych odpadów, z uwzględnieniem stwierdzonego przed rozpoczęciem eksploatacji składowiska odpadów składu wód powierzchniowych i podziemnych; dla wód podziemnych ustala się parametry wskaźnikowe jak dla wód odciekowych;

Spośród parametrów dla wód powierzchniowych i odciekowych dla składowisk odpadów niebezpiecznych oraz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne wymagany jest monitoring następujących parametrów wskaźnikowych:

- odczyn (pH);
- przewodność elektrolityczna właściwa.

Dodatkowe parametry wskaźnikowe dla wód powierzchniowych i odciekowych, mogą zostać wybrane wyłącznie z listy określonej w przepisach dotyczących klasyfikacji wód (wartości wskaźników zanieczyszczeń śródlądowych wód powierzchniowych); parametry te powinny być ustalane zgodnie z przewidzianym rodzajem składowanych odpadów;

6) ustaleniu tła geochemicznego

wód powierzchniowych i wód podziemnych w miejscach, które według zatwierdzonej instrukcji eksploatacji składowiska odpadów są wskazane do monitoringu w dalszych fazach.

Dla składowisk przyjmujących odpady komunalne wymagany jest dodatkowo monitoring następujących parametrów wskaźnikowych:

- ogólny węgiel organiczny (OWO);
- zawartość poszczególnych metali ciężkich (Cu, Zn, Pb, Cd, Cr⁺⁶, Hg);
- suma wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA).

Jeżeli zarządzający składowiskiem odpadów wystąpi do właściwego organu o rozszerzenie listy odpadów dopuszczonych do składowania na składowisku odpadów, przed zatwierdzeniem instrukcji eksploatacji konieczne jest ponowne wykonanie oceny stanu wyjściowego z wyznaczeniem parametrów wskaźnikowych oraz, o ile którykolwiek z parametrów nie był dotychczas badany, wykonanie analizy próbek z uwzględnieniem występowania nowych parametrów wskaźnikowych.

Faza eksploatacji

Monitoring w fazie eksploatacji obejmuje:

- 1) badanie wielkości opadu atmosferycznego z pomiarów prowadzonych na terenie składowiska odpadów lub poza nim, o ile w trakcie oceny stanu wyjściowego wskazano stację meteorologiczną reprezentatywną dla lokalizacji składowiska odpadów;
- 2) badanie substancji i parametrów wskaźnikowych ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w pkt 4 i 5 fazy przedeksploatacyjnej, w wodach powierzchniowych, odciekowych, podziemnych i gazie składowiskowym;
- 3) pomiar poziomu wód podziem-

nych w otworach obserwacyjnych;

- 4) kontrolę struktury i składu masy składowiska odpadów pod kątem zgodności z pozwoleniem na budowę składowiska odpadów oraz instrukcją eksploatacji składowiska odpadów; obowiązek ten nie dotyczy składowisk przyjmujących wyłącznie odpady jednego rodzaju wymienione w katalogu odpadów w podgrupie 01 01 Odpady z wydobywania kopalin oraz rodzaju odpadów 01 03 81 Odpady z flotacyjnego wzbogacania rud metali nieżelaznych inne niż wymienione w 01 03 80;

- 5) kontrolę osiadania powierzchni składowiska odpadów w oparciu o ustalone repery.

Faza poeksploatacyjna

Monitoring w fazie poeksploatacyjnej obejmuje:

- 1) badanie wielkości opadu atmosferycznego z pomiarów prowadzonych na terenie składowiska odpadów lub poza nim, o ile w trakcie oceny stanu wyjściowego lub procedury zamknięcia składowiska odpadów wskazano stację meteorologiczną reprezentatywną dla lokalizacji składowiska odpadów;
- 2) pomiar poziomu wód podziemnych;
- 3) kontrolę osiadania powierzchni składowiska odpadów w oparciu o ustalone repery;
- 4) badanie parametrów wskaźnikowych, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w pkt 4 i 5 fazy przedeksploatacyjnej, w wodach powierzchniowych, odciekowych, podziemnych i gazie składowiskowym.

Badania opadów atmosferycznych

Jak na wstępie zaznaczono, szczególne niebezpieczeństwa dla systemu wód gruntowych wiążą się z opa-

dami atmosferycznymi. Dlatego rozporządzenie przewiduje szczególne obowiązki zarządzającego składowiskiem odpadów w tym zakresie. W ramach monitoringu obowiązkowe jest codzienne badanie opadu atmosferycznego.

Badania wielkości opadu atmosferycznego należy dokonywać raz dziennie w fazie eksploatacji i fazie poeksploatacyjnej.

Zakres parametrów wskaźnikowych oraz minimalną częstotliwość badań wód powierzchniowych, odciekowych, podziemnych oraz gazu składowiskowego w poszczególnych fazach eksploatacji składowiska odpadów określa tabela.

Częstotliwość badań podana w tabeli może zostać zmniejszona w fazie poeksploatacyjnej. Mianowicie, jeżeli z wyników monitoringu prowadzonego przez okres 5 lat od zamknięcia składowiska odpadów wynika, że składowisko nie oddziałuje na środowisko, właściwy organ może zmniejszyć częstotliwość badań poszczególnych parametrów wskaźnikowych, nie rzadziej jednak niż raz na 2 lata, a dla przewodności elektrolitycznej właściwej nie rzadziej niż raz na rok.

Zasady pomiaru

Pomiar wielkości przepływu i składu płynących wód powierzchniowych, o ile występują one w bezpośrednim otoczeniu składowiska odpadów, musi odbywać się w nie mniej niż dwóch punktach: jeden punkt musi być w górnym biegu każdego cieku, powyżej składowiska odpadów, drugi punkt w dolnym biegu, poniżej składowiska odpadów.

Natomiast pomiaru objętości i składu wód odciekowych należy dokonywać w każdym miejscu ich gromadzenia, przed ich oczyszczeniem.

Jeżeli składowisko odpadów wyposażone jest w instalację oczyszczają-

cą wody odciekowe, w każdym miejscu odprowadzania oczyszczonych wód odciekowych ze składowiska odpadów trzeba dokonywać pomiaru składu wód odciekowych oczyszczonych w celu kontroli skuteczności procesu oczyszczania.

Z kolei pomiar emisji gazu składowiskowego odbywa się w reprezentatywnych częściach składowiska odpadów, ustalonych w instrukcji eksploatacji składowiska odpadów, w miejscach jego gromadzenia, przed wlotem do instalacji oczyszczania i wykorzystania lub unieszkodliwiania gazu składowiskowego.

Otwory do poboru wód i badań

Ilość, głębokość oraz sposób budowy otworów do poboru prób oraz badań składu wód podziemnych powinny być określone szczegółowo w pozwoleniu na budowę składowiska odpadów. Ilość otworów nie może być jednak mniejsza niż 3 otwory dla każdego z poziomów wodonośnych, z czego jeden powinien znajdować się na dopływie wód podziemnych, a dwa pozostałe na przewidywanym odpływie wód podziemnych.

Jeżeli pod składowiskiem odpadów występuje więcej niż jeden poziom wodonośny, w tym użytkowe poziomy wodonośne, konieczny jest monitoring poziomów wodonośnych do pierwszego użytkowego poziomu wodonośnego włącznie.

Badanie powierzchni składowiska odpadów

Przynajmniej raz w roku w fazie eksploatacji i w fazie poeksploatacyjnej powinien być badany przebieg osiadania powierzchni składowiska odpadów. Ocenie podlega przebieg osiadania powierzchni składowiska odpadów wyznaczany metodami geodezyjnymi, z wykorzystaniem ustalonych reperów,

oraz stateczność zboczy określana metodami geotechnicznymi.

Przynajmniej raz w roku, w fazie eksploatacji, powinno być prowadzone badanie struktury i składu masy składowanych odpadów; celem badania powinno być określenie powierzchni i objętości zajmowanej przez odpady oraz struktury składowanych odpadów.

Odpowiedzialność karna

Za nieprzestrzeganie obowiązków monitorowania składowiska odpadów grozi odpowiedzialność karna. Otóż karze aresztu lub grzywny podlega zarządzający składowiskiem odpadów, który nie dopełnia ciężących na nim obowiązków w zakresie:

- 1) monitorowania składowiska odpadów w trakcie jego eksploatacji i po jej zakończeniu lub prowadzi monitorowanie niezgodnie z wymaganiami lub
- 2) przesyłania uzyskanych wyników monitorowania składowiska odpadów wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, lub
- 3) powiadamiania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stwierdzonych zmianach obserwowanych parametrów wskazujących na możliwość wystąpienia zagrożeń dla środowiska, lub
- 4) przechowywania zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania tych odpadów oraz przekazania ich następnemu właścicielowi lub zarządcy nieruchomości.

Zasady odpowiedzialności

Odpowiedzialność ponosi zarządzający składowiskiem odpadów. Należy zwrócić uwagę, że zarzut popełnienia wykroczenia polegają-

cego na niedopełnieniu obowiązków monitorowania składowiska odpadów może dotyczyć nie tylko osób fizycznych, ale także jednostek organizacyjnych mających osobowość prawną (np. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) bądź tej osobowości niemających (np. spółki jawne).

Ponieważ zgodnie z fundamentalnym założeniem polskiego prawa wykroczeń żaden podmiot inny niż osoba fizyczna nie może odpowiadać za wykroczenie, jeżeli do popełnienia wykroczenia dochodzi w ramach działalności jednostki organizacyjnej, to za wykroczenie odpowiada ta osoba fizyczna, do obowiązków której należy dbałość o postępowanie z odpadami (z reguły będzie to ktoś z kierownictwa firmy), a jeżeli takiej osoby nie wyznaczono – osoba fizyczna faktycznie kierująca firmą.

Wyłączenie stosowania rozporządzenia

Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do:

- 1) składowisk odpadów niebezpiecznych, na których składowane są wyłącznie następujące rodzaje odpadów niebezpiecznych pochodzących z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej wymienione:
 - materiały izolacyjne zawierające azbest;
 - materiały konstrukcyjne zawierające azbest;
- 2) składowisk odpadów obojętnych.

Odrębny zakres monitoringu

29 lipca 2005 r. wprowadzono nowelę do ustawy o odpadach zgodnie,

z którą kiedy nie ma możliwości monitorowania wód powierzchniowych, podziemnych i gazu składowiskowego, przy czym ów brak wynika:

- z przeglądu ekologicznego lub
 - z dokumentacji hydrogeologicznej,
- to właściwy organ (tj. wojewoda lub starosta) może określić odrębny zakres prowadzenia monitoringu danego składowiska odpadów, odstępując od wymogów określonych w rozporządzeniu. ■

Michał Kuliński

§ Podstawa prawna:

- 1) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, ze zmianami).
- 2) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz.U. z 2002 r. Nr 220, poz. 1858).

! Temat numeru

Dochody do dyspozycji, opłaty za usługi a pieniądze z Unii

Wśród inwestycji w zakresie ochrony środowiska, jakie należy zrealizować w Polsce w najbliższych latach, w ujęciu wartościowym dominują inwestycje w zakresie gospodarki ściekami i odpadami komunalnymi. Ze względu na pilność tych działań i skalę potrzeb finansowych, na inwestycje te zostały również zaplanowane największe środki europejskie w Polsce na lata 2007-2013.

Środki europejskie są ogromne, jednak niewystarczające w stosunku do potrzeb. Znaczna część zadań będzie musiała zostać zrealizowana wyłącznie ze środków własnych samorządów lub ze środków innych niż środki europejskie. Nawet w przypadku tych projektów, które otrzymają wsparcie z Unii Europejskiej, wsparcie to pokryje tylko część wydatków.

✓ WAŻNE!

Przy sporządzaniu listy projektów priorytetowych przyjęto średni udział w kosztach kwalifikowanych na poziomie nieprzekraczającym 60%, czyli znacznie poniżej maksymalnego udziału 85%.

Wynika to z faktu, że inwestycje w tym obszarze należą do grupy inwestycji generujących przychody netto, a wysokość tych przychodów zgodnie z obowiązującymi zasadami zmniejsza odpowiednio wysokość udzielonej pomocy.

Przyjęcie uśrednionego dla wszystkich projektów udziału środków europejskich nie oznacza wcale, że wszystkie projekty ściekowe i odpadowe otrzymają pięćdziesiąt kilka procent dofinansowania. Wysokość dofinansowania będzie wyliczana indywidualnie dla każdego projektu zgodnie ze szczegółową procedurą

określoną w „Wytocznych w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód”.

W niektórych przypadkach dofinansowanie może być wyższe niż 60%, ale biorąc pod uwagę, że zapreliminowane są określone środki to pewnie oznacza, że będą też tacy, co dostaną nawet mniej niż 50% (tak jak była mowa wyżej chodzi oczywiście o udział w kosztach kwalifikowanych, w przypadku niektórych projektów nie wszystkie poniesione wydatki zostaną zaliczone do kosztów kwalifikowanych, a zatem udział środków europejskich w kosztach całkowitych będzie jeszcze niższy).

Upraszczając dosyć skomplikowaną procedurę liczenia poziomu dofinansowania, można powiedzieć, że

jego wysokość zależy od kilku podstawowych czynników: struktury nakładów inwestycyjnych, zastosowanej stopy dyskontowej, stawek, wg których liczona jest amortyzacja od powstałego majątku oraz wspomnianych w tytule dochodów do dyspozycji i opłat za ścieki i odpady. Właśnie na tych ostatnich skoncentrujemy się w dalszych rozważaniach. Wpływ tych zmiennych na wysokość dofinansowania z UE wynika z faktu, że w określonych sytuacjach „Wytyczne (...)” dopuszczają możliwość zastosowania opłat niepokrywających pełnych kosztów, czyli złamanie jednej z podstawowych zasad stosowanych przy wydatkowaniu środków europejskich, a mianowicie zasady zanieczyszczający płaci. Jeśli dopuści się takie właśnie wyłączenia, możliwe jest zmniejszenie osiągniętych przychodów, a mniejsze przychody, pogarszając sytuację finansową beneficjenta w okresie realizacji projektu i eksploatacji powstałego majątku, pośrednio zwiększają poziom dofinansowania.

Wynika to z zasady zapisanej w „Wytycznych (...)”: „Beneficjent ... koryguje taryfy, biorąc pod uwagę tzw. dostępność cenową (ang. affordability), czyli zdolność do płacenia za usługi. Wymieniowa wyżej korekta dotycząca dostępności cenowej jest wiążąca tak długo, jak długo gospodarstwo domowe wydaje na usługi kwotę przekraczającą 3% oraz 0,75% dochodu do dyspozycji (mierzonego medianą) odpowiednio dla gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami.”

W dopisku do tej części autorzy „Wytycznych (...)” tłumaczą, że „zdolność do płacenia za usługi jest miarą statystyczną: odzwierciedla średni próg, powyżej którego, wzrost taryf nie miałby charakteru trwałego, lub koszty musiałyby być pokryte pomocą socjalną. Nie ma mechanizmu prawnego ogranicza-

jącego taryfy powyżej progu. Istnieją dwa mechanizmy umożliwiające udzielanie wsparcia gospodarstwom domowym: zasiłki dla gospodarstw domowych wypłacane z budżetu państwa i dopłaty do taryf wypłacane określonej grupie taryfowej z budżetu lokalnego.”

W „Wytycznych (...)” została zaproponowana metoda szacowania dochodu do dyspozycji. Metoda ta oparta została na danych zbieranych przez Główny Urząd Statystyczny prowadzący rokroczne badanie obejmujące próbę 32 000 gospodarstw domowych. Budżet gospodarstwa domowego jest to systematyczne zestawienie (wg klasyfikacji) przychodów i rozchodów (pieniężnych i niepieniężnych) gospodarstwa domowego za dany okres.

Przychody netto są to wszystkie wartości wpływające do gospodarstwa domowego, bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, płaconych przez płatnika w imieniu podatnika, jak również bez składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Na przychody netto składają się dochód rozporządzalny i pozycje oszczędnościowe po stronie przychodowej.

Rozchody netto są to wszystkie wartości wpływające z gospodarstwa na zewnątrz, bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych przez płatnika w imieniu podatnika, jak również bez składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Na rozchody netto składają się wydatki i pozycje oszczędnościowe po stronie rozchodowej.

Dochód rozporządzalny jest to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika (od dochodów z pracy najemnej oraz od niektórych świad-

czeń z ubezpieczenia społecznego i świadczeń pomocy społecznej), o podatki od dochodów i własności płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawiciele wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi dochody pieniężne i niepieniężne, w tym spożycie naturalne (towary i usługi konsumpcyjne pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź działalności gospodarczej na własny rachunek) oraz towary i usługi otrzymane nieodpłatnie. Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.



WAŻNE!

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Zgodnie z zapisami w „Wytycznych (...)” w Polsce, podobnie jak w innych krajach, rozkład dochodu gospodarstw domowych jest prawostronnie asymetryczny. Oznacza to, że występuje wąska grupa bardzo bogatych gospodarstw domowych. W wyniku tego średnia nie jest odpowiednim wskaźnikiem statystycznym w analizie zdolności do płacenia za usługi, ponieważ przeszacowuje dochód i co się z tym wiąże dostępność cenowa gospodarstw domowych do usług.

W przypadku rozkładu asymetrycznego bardziej odpowiednią miarą jest mediana. Pokazuje dochód do dyspozycji gospodarstwa domowego zajmującego centralną pozycję

w próbie (tzn. w próbie 11 gospodarstw domowych uporządkowanych od najbiedniejszego do najbogatszego, szóste gospodarstwo domowe określa medianę). Mediana pozostaje całkowicie niezmienna, nawet mimo dalszego bogacenia się bogatego gospodarstwa domowego. W związku z tym w przypadku analizy zdolności do płacenia za usługi, mediana dochodu jest zalecaną w „Wytycznych (...)” miarą statystyczną.

W „Wytycznych (...)” zostały określone kroki szacowania wysokości dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych:

- 1) Należy wybrać medianę dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych z odpowiedniej tabeli dla danej kategorii:
 - a) Regionu, w którym znajduje się beneficjent.
 - b) Największego miasta korzystającego z inwestycji (poniżej 20 000 mieszkańców, między 20 000 a 100 000 mieszkańców, powyżej 100 000 mieszkańców).
- 2) Wartość dotyczy 2004 roku. Powinna być prognozowana w następujący sposób:
 - a) Zwiększona, rok po roku, o połowę wskaźnika wzrostu płacy realnej.
 - b) Skorygowana, rok po roku, o stopę inflacji.

W przypadku projektu obejmującego miejscowości należące do różnych kategorii dochodu, zaleca się obliczanie średniego ważonego dochodu. Oznacza to, że od beneficjenta oczekuje się wybrania dla każdej miejscowości szacunkowego dochodu z załączonej tabeli i pomnożenia przez wagę opartą na liczbie mieszkańców danej miejscowości.

Obok zestawione zostały tabele wykorzystywane przy obliczeniach.

Ostateczny wynik zależy nie tylko od wysokości dochodu do dyspo-

Tab. 2. Rozkład dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych w miastach i wsiach o liczbie ludności poniżej 20 000 mieszkańców

Miejscowości do 20 tys. Województwo	Średnia	Percentyl		
		25%	50%	75%
Dolnośląskie	720	420	641	881
Kujawsko-pomorskie	618	363	556	776
Lubelskie	666	389	628	829
Lubuskie	678	421	640	922
Łódzkie	677	420	619	858
Małopolskie	693	406	614	886
Mazowieckie	716	417	620	873
Opolskie	774	442	723	1006
Podkarpackie	618	371	545	774
Podlaskie	650	369	584	805
Pomorskie	645	341	533	807
Śląskie	793	480	700	989
Świętokrzyskie	606	375	545	783
Warmińsko-mazurskie	680	374	595	857
Wielkopolskie	706	409	629	880
Zachodniopomorskie	692	387	613	880
Ogółem w tabeli	687	400	613	862

Źródło: GUS

Tab. 3. Rozkład dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych w miastach o liczbie ludności między 20 000 a 100 000 mieszkańców

Miejscowości od 20-100 tys. Województwo	Średnia	Percentyl		
		25%	50%	75%
Dolnośląskie	915	541	793	1094
Kujawsko-pomorskie	752	514	659	938
Lubelskie	899	508	755	1074
Lubuskie	773	504	689	991
Łódzkie	947	571	820	1107
Małopolskie	808	491	723	974
Mazowieckie	935	582	845	1151
Opolskie	1006	618	899	1229
Podkarpackie	868	548	767	1067
Podlaskie	855	497	750	1028
Pomorskie	990	534	846	1167
Śląskie	902	542	800	1114
Świętokrzyskie	851	480	789	1060
Warmińsko-mazurskie	805	495	777	967
Wielkopolskie	905	559	800	1099
Zachodniopomorskie	992	586	829	1162
Ogółem w tabeli	907	543	795	1097

Źródło: GUS

zycji – należy jeszcze ustalić, ile na danym obszarze wydaje się na usługi związane z zagospodarowaniem ścieków czy odpadów. Wielkość ta

zależy zarówno od jednostkowej stawki, jak i od ilości odprowadzanych ścieków lub deponowanych odpadów.

W Polsce ze względu na znaczne zróżnicowanie rozwoju cywilizacyjnego poszczególnych obszarów, a w ostatnim czasie głównie ze względu na rosnące zróżnicowanie dochodów, ilość ścieków czy odpadów „produkowana” na osobę jest silnie zróżnicowana. Im ta ilość jest wyższa, tym większy udział w wydatkach nawet przy tych samych stawkach. Zatem możliwe są sytuacje, gdy przy tym samym poziomie dochodu do dyspozycji (np. 700 zł na osobę), przy tych samych stawkach (np. razem za wodę i ścieki 7 zł), w jednym regionie Polski mamy do czynienia z poziomem opłat np. 2,7% przy jednostkowym zużyciu 90 l na osobę na dobę, a w innym mamy do czynienia z poziomem opłat np. 3,6% przy jednostkowym zużyciu 120 l na osobę na dobę. Stosowanie zasad określonych w „Wytycznych (...)” prowadzi do tego, że pierwszy przypadek nie wymaga wprowadzenia korekt, a w drugim jesteśmy zobligowani do skorygowania przychodów. W tym drugim przypadku pośrednio uzyskujemy efekt w postaci podwyższenia stopy dofinansowania.

Zatem przy założeniu, że rozpatrujemy dwa identyczne projekty, różniące się jedynie wielkością jednostkowego zużycia wody na mieszkańca, przy wyższym zużyciu wody dostaniemy np. 65%, a przy niższym np. 55%. Tworzy to pewien

Tab. 4. Rozkład dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych w miastach o liczbie ludności powyżej 100 000 mieszkańców

Miejscowości pow. 100 tys.	Średnia	Percentyl	Mediana	Percentyl
Województwo		25%	50%	75%
Dolnośląskie	1027	588	884	1258
Kujawsko-pomorskie	958	556	826	1188
Lubelskie	995	585	814	1214
Lubuskie	998	605	832	1225
Łódzkie	993	587	882	1270
Małopolskie	1165	684	1000	1374
Mazowieckie	1458	775	1161	1720
Opolskie	1138	761	967	1306
Podkarpackie	922	543	802	1117
Podlaskie	875	526	814	1118
Pomorskie	1084	654	935	1316
Śląskie	898	530	788	1125
Świętokrzyskie	933	506	772	1149
Warmińsko-mazurskie	976	597	905	1266
Wielkopolskie	1024	623	898	1240
Zachodniopomorskie	1166	750	1035	1408
Ogółem w tabeli	1089	614	917	1315

Źródło: GUS

mechanizm, który na pewno nie był zamierzony przez autorów „Wytycznych (...)”, a mianowicie im więcej zużywamy wody lub im więcej produkujemy śmieci, tym więcej dostaniemy pieniędzy z UE. Albo jeszcze inaczej – im więcej zużywamy zasobów, tym większe mamy prawo łamać zasadę zanieczyszczający płaci.

Niestety obowiązujące zasady (podobny mechanizm obowiązywał

również i wcześniej) są sprzeczne również z innymi podstawowymi zasadami polityki spójności. Na obecnym poziomie rozwoju Polski niskie poziomy zużycia wody czy produkcji ścieków występują na obszarach zapóźnionych cywilizacyjnie, które na skutek stosowania omawianych zasad są „karane” niższymi stopami dofinansowania. ■

Krzysztof Choromański



Finanse

Opłaty za korzystanie ze środowiska dotyczące gospodarki odpadami

Opłaty za korzystanie ze środowiska, obok administracyjnych kar pieniężnych, stanowią środki finansowo-prawne ochrony środowiska. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska ujednoliciła zasady naliczania i uiszczania opłat, którymi zostały objęte wszystkie elementy korzystania ze środowiska. Przedstawiamy szczegóły dotyczące opłat z tytułu gospodarki odpadami.

W razie składowania lub magazynowania odpadów podmiotem korzystającym ze środowiska i zobowiązany do ponoszenia opłat jest:

- posiadacz odpadów, czyli ten, kto faktycznie włada odpadami w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach,
- podmiot, który przekazał odpady – jeśli odpady zostały przekazane na rzecz podmiotu, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia

w zakresie gospodarki odpadami, ➤ podmiot, któremu przekazano odpady – kiedy osoba fizyczna, która nie jest przedsiębiorcą, przekazuje odpady podmiotowi, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami.

Wysokość opłaty za składowanie odpadów zależy od ilości i rodzaju składowanych odpadów. Wysokość

opłaty podwyższonej zależy także od czasu składowania odpadów.

Jeżeli składowane lub magazynowane odpady ulegają zmieszaniu, za podstawę opłaty za korzystanie ze środowiska przyjmuje się rodzaj odpadu, za który jednostkowa stawka opłaty jest najwyższa. Powyższe reguły nie obowiązują w odniesieniu do tych rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny na podstawie przepisów o odpadach.

✓ **PAMIĘTAJ!**

W większości przypadków opłatę za korzystanie ze środowiska w zakresie składowania odpadów ponosi zarządzający składowiskiem.

Podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone:

1. Za składowanie odpadów bez uzyskania decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów. Wysokość opłaty to 0,05 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.
2. Jeżeli odpady składowane są w miejscu nie przeznaczonym na ten cel. Wysokość opłaty to 0,1 jednostkowej stawki opłaty, za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.
3. W przypadku pozbycia się odpadów:
 - nad brzegami zbiorników wodnych, a zwłaszcza w strefach ochronnych ujęć wód i na terenach wpływu wód z warstw wodonośnych,
 - na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody,
 - na terenach leśnych albo uzdrowiskowych lub na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Wysokość opłaty to 0,15 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.

✓ **WAŻNE!**

W przypadku pozbycia się odpadów do śródlądowych wód powierzchniowych i podziemnych, morskich wód wewnętrznych lub wód morza terytorialnego ponosisz opłatę podwyższoną w wysokości 100-krotnej jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku.

Magazynowanie odpadów bez wymaganej decyzji określającej sposób i miejsce magazynowania traktuje się jako składowanie odpadów bez wymaganej decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska.

Wytwarzający odpady wnosi opłaty bez wezwania, na rachunek urzędu marszałkowskiego w terminie do końca lutego następnego roku po roku, w którym składowano odpady.

Jednocześnie jest zobowiązany do składania marszałkowi województwa informacji dotyczącej:

- ilości i rodzaju odpadów umieszczonych na składowisku oraz
- o czasie ich składowania.

Jeśli prowadzona jest inwestycja szczególnie szkodliwa dla środowiska, powyższe informacje składane są wojewodzie.

W razie niedopełnienia obowiązku uiszczenia opłaty, ewentualnie niedopełnienia złożenia informacji lub złożenia informacji nierzetelnej marszałek województwa wydaje decyzję na podstawie ustaleń dokonanych we własnym zakresie, stosując stawki opłat powiększone o 100%.

Każdy wytwarzający odpady jest zobowiązany do postępowania w sposób, który nie jest sprzeczny z przepisami Ustawy o odpadach oraz Ustawy – Prawo ochrony środowiska. Wynika z nich, że prowadzenie działalności powodującej powstawanie odpadów wymaga unormowania faktu ich wytwarzania od strony prawnej. Oznacza to konieczność uzyskania pozwolenia

na wytwarzanie odpadów decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami lub złożenia informacji o wytwarzanych odpadach. Rodzaj i zakres decyzji zależy od ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów (odpad niebezpieczny, czy inny niż niebezpieczny) oraz od tego, czy powstają w związku z eksploatacją instalacji czy nie. Brak decyzji administracyjnej dotyczącej wytwarzania odpadów nie uniemożliwia prowadzenia określonej działalności w ogóle, zmusza jednak do prowadzenia jej w sposób praktycznie bezodpadowy.

W definicji wytwarzającego odpady mowa jest o wszystkich odpadach, także takich, które powstają w gospodarstwach domowych. Takie odpady na mocy definicji zawartej w art. 3 ust. 2 pkt 4 Ustawy o odpadach, zaliczane są do odpadów komunalnych, tak samo, jak podobne do nich pod względem charakteru i składu (z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych) odpady powstające u innych wytwórców odpadów. Jak wspomniano wcześniej, postępowanie z odpadami komunalnymi reguluje Ustawa o utrzymaniu czystości.

Posiadacz odpadów, zgodnie z art. 25, może je przekazywać wyłącznie podmiotom posiadającym odpowiednie zezwolenie. Wyjątkiem, wynikającym z art. 33 ust. 2, są osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami, którym można przekazywać odpady i które mogą wykorzystywać je na własne potrzeby bez zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku. Listę rodzajów odpadów objętych zwolnieniem została opublikowana w Dz.U. z 2002 r. Nr 74, poz. 683.

Ustawa szczegółowo reguluje gospodarowanie odpadami, rozumiane jako zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie. Bez odpowiedniego zezwolenia prowadzenie działalności w danej dziedzinie gos-

podarki odpadami jest całkowicie zabronione.

W ustawie o odpadach wymagania związane z uzyskaniem zezwolenia na zbieranie i transport odpadów przedstawione są łącznie w art. 28, a wymagania dotyczące zezwoleń na działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów w art. 27. Możliwe jest jednak wystąpienie o wydanie zezwolenia na prowadzenie tylko jednej z wymienionych działalności, lub wystąpienie w jednym wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie wszystkich rodzajów działalności związanych z gospodarowaniem odpadami.

W ściśle określonych przypadkach zbieranie lub transport nie wymagają zezwolenia, jednak działalność taka podlega obowiązkowi zgłoszenia do rejestru prowadzonego przez starostę. Sytuacje takie określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki (Dz.U. z 2002 r. Nr 188, poz. 1575) i dotyczy zbierania odpadów w placówkach handlowych prowadzących sprzedaż wyrobów, po zużyciu których powstają odpady określone w załączniku do rozporządzenia.

Szczególne znaczenie mają działania nazywane odzyskiem i unieszkodliwianiem. Odzysk to wszelkie działania niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub w części, lub do odzyskania z odpadów substancji, materiałów bądź energii i ich wykorzystania, przy czym dla faktycznego wyznaczenia takich działań podstawowe znaczenie ma wyliczenie dokonane w załączniku nr 5 do ustawy.

Odrębnie zdefiniowano szczególne rodzaje odzysku, takie jak odzysk energii i recykling. Pod tym ostatnim określeniem należy rozumieć powtórne przetwarzanie substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym,

w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu, w tym recykling organiczny. Nie jest recyklingiem odzysk energii. Rozróżnienie to ma ogromne konsekwencje w związku z realizacją zapisów wynikających z ustawy o obowiązkach.

Unieszkodliwianie odpadów polega na poddaniu odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Podobnie jak w przypadku odzysku, decydujące znaczenie ma wykaz procesów unieszkodliwiania zawarty w załączniku nr 6 do ustawy.

W ustawie wprowadzono także szereg szczegółowych wymagań związanych z gospodarowaniem odpadami, odnoszących się tylko do określonych rodzajów odpadów, a mianowicie: PCB, olejów odpadowych, odpadów pochodzących z procesów wytwarzania i przetwarzania dwutlenku tytanu, baterii i akumulatorów, odpadów medycznych i weterynaryjnych oraz komunalnych osadów ściekowych.

Ustawa o odpadach zawiera także szczegółowe postanowienia w zakresie określonych sposobów postępowania z wszelkimi odpadami. Dotyczy to termicznego przekształcania (spalania) i składowanie odpadów. ■

Zbigniew Bieńko



Wykaz zmian w prawie i Ważne terminy

Zmiany w prawie

Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 20 września 2007 r. w sprawie wysokości stawek za korzystanie ze środowiska na rok 2008 (M.P. Nr 68, poz. 754)

27 października weszło w życie Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz. U. Nr 187, poz. 1330)

13 listopada weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi ochronie wód przed zanieczyszczeniem (Dz. U. Nr 209, poz. 1515).

13 listopada 2007 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi dostosowaniu składowisk odpadów do wymagań ochrony środowiska (Dz. U. Nr 209, poz. 1516).

13 listopada 2007 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi redukcji emisji z źródeł spalania paliw (Dz. U. Nr 209, poz. 1517).

Ważne terminy

Dnia 31 grudnia 2007 r. mija ostatni termin uiszczenia zaległej opłaty wraz z odsetkami za zwłokę jak od zobowiązań podatkowych za gospodarce korzystanie ze środowiska w IV kw. 2001 r. oraz za korzystanie ze środowiska w I, II, i III kw. 2002 r.

Do dnia 31 grudnia 2007 r. należy złożyć wniosek o dofinansowanie (w formie pożyczki) inwestycji związanych ze zbieraniem i demontażem pojazdów wycofanych z eksploatacji

Do dnia 31 grudnia 2007 r. należy wnieść zabezpieczenie finansowe na 2008 r. = masa sprzętu * stawka opłaty produktowej.

 **Finanse**

Opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza

Wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza zobowiązuje do płacenia opłat za emisję do powietrza.

Podmioty zobowiązane do wnoszenia tych opłat to:

- 1) przedsiębiorcy,
- 2) osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w różnych zakresach,
- 3) osoby wykonujące zawód medyczny w ramach indywidualnej praktyki lub indywidualnej specjalistycznej praktyki, z tym że tylko w takim zakresie, w jakim wymagane jest pozwolenie na emisję gazów lub pyłów z instalacji;
- 4) osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami i nieprowadzące działalności wymienionej w pkt 2 i 3,

5) jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami.

Jednostkowe stawki opłat obowiązujące w 2007 r. zostały określone w Obwieszczeniu Ministra Środowiska z dnia 4 października 2006 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na 2007 rok.

Podmioty wprowadzające do powietrza gazy lub pyły wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów zasadniczo wnoszą opłaty bez względu na to, czy ustawa – Prawo ochrony środowiska zobowiązuje je do posiadania pozwolenia na emisję lub innej decyzji dotyczącej emisji. Opłaty ponoszone są więc nie tylko za taką emisję, która wymaga odpowiedniej decyzji admi-

nistracyjnej. Wyjątek od tej zasady stanowi przypadek osoby fizycznej niebędącej przedsiębiorcą, która płaci opłaty tylko za takie wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, które wymaga pozwolenia. Wszystkie inne podmioty ponoszą opłaty za emisję określonego w rozporządzeniu RM gazu lub pyłu nawet wówczas, gdy nie są zobowiązane do posiadania pozwolenia na taką emisję. ■

Redakcja

 **Podstawa prawna:**

Podstawę prawną ponoszenia opłat za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza stanowi przepis art. 273 ust. 1 pkt 1 Ustawy – Prawo ochrony środowiska. Przepisy wykonawcze znajdują się w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz.U. Nr 260, poz. 2176).

 **Pytania i odpowiedzi**

 **Czym różni się opłata podwyższona od administracyjnej kary pieniężnej?**

Opłatę podwyższoną należy zdecydowanie odróżnić od administracyjnej kary pieniężnej. Opłata podwyższona ponoszona jest w przypadku korzystania ze środowiska bez wymaganej decyzji administracyjnej na to korzystanie, natomiast administracyjna kara pieniężna zostaje wymierzona wówczas, gdy podmiot posiada wymaganą decyzję, ale postępuje niezgodnie z jej wa-

runkami lub narusza, lub przekracza warunki korzystania ze środowiska, ustalone decyzją. Podkreślenia wymagają wzajemne relacje między opłatą podwyższoną, karą pieniężną i opłatą zwykłą. Możemy wyróżnić:

- Ponoszenie opłaty standardowej za korzystanie ze środowiska na podstawie decyzji, jeżeli wymagana jest decyzja na to korzystanie, a także za korzystanie ze

środowiska bez decyzji, jeżeli nie ma wymogu posiadania decyzji.

- Ponoszenie opłaty podwyższonej za korzystanie ze środowiska bez wymaganej decyzji.
- Ponoszenie administracyjnej kary pieniężnej za korzystanie ze środowiska na podstawie decyzji, ale w sposób niezgodny z jej warunkami.

Redakcja

Opłaty i fundusze w ochronie środowiska

WYDAWCA: Verlag Dashofer Sp. z o.o., ul. Senatorska 12, 00-082 Warszawa
tel.: (+48 22) 559 36 01 ~ 05, 559 36 54, faks: 829-27-00, 829-27-27

Redaktor odpowiedzialny: Agnieszka Szewczyk, szewczyk@dashofer.pl, www.dashofer.pl

Redakcja i korekta techniczna: Jolanta Stypułkowska. Skład: Dariusz Ziach. Druk: Semafic, Warszawa

Prenumerata: wersja drukowana: kwartalna 76 zł (+ koszt wysyłki), roczna 273,60 zł (10% taniej + koszt wysyłki).
wersja online: kwartalna 65 zł + 22% VAT, roczna 231,40 zł (10% taniej) + 22% VAT.

Wpłaty kierować na rachunek: Verlag Dashofer Sp. z o.o. Bank Handlowy S.A., nr 90-10301508-000000800916003.

Redakcja odpowiada na łamach gazety na wybrane pytania Czytelników przesłane faksem lub pocztą.

© 2007 Dashöfer Holding Ltd & Wydawnictwo Verlag Dashofer. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Przedruk w całości lub we fragmentach i rozpowszechnianie bez zgody wydawcy zabronione.

Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.